

KIRJE KUNNILLE KOTOUTUMISLAIN MUKAISEN KOTOUTUMISOHJELMAN JÄRJESTÄMISESTÄ KUNNASSA JA KOTOUTUMISLAIN MUKAISTEN KORVAUSTEN MAKSATUKSEN EDELLYTYKSISTÄ 1.1.2025 ALKAEN

1.1.2025 voimaan tulevassa laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023, jäljempänä *kotoutumislaki*) säädetään kunnan kotoutumishjelmasta. Tällä kirjeellä työ- ja elinkeinoministeriö kuvaa kotoutumishjelmaa ja muistuttaa, että 1.1.2025 alkaen kotoutumishjelma ja sitä kuvaava asiakirja ovat kotoutumislain mukaisten korvausten maksatuksen edellytys.

Kotoutumishjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus, jonka vähimmäissisällöistä säädetään kotoutumislain 13 §:ssä. Kotoutumishjelman tulee sisältää ainakin:

- osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi,
- edellisen pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma sekä sen monialainen versio,
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio,
- kotoutumiskoulutus ja siihen sisältyvä kielitaidon päättötestaus,
- muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä
- kotoutumishjelman aikaista ohjausta ja neuvonta.

Vähimmäissisältöjen lisäksi kunta voi kehittää myös omia palveluitaan kotoutumishjelman osaksi.

Kunnan tulee laatia kotoutumishjelman palvelukokonaisuudesta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Kirjallisen asiakirjan tarkoituksena on helpottaa kotoutumishjelmien seurantaa sekä selkeyttää eri toimijoiden vastuita ja yhteistyötä eri palveluiden järjestämisessä. Myös kotoutumishjelman saavutettavuuteen kohderyhmille on tärkeää kiinnittää huomiota kotoutumishjelmaa suunniteltaessa ja kuvattaessa.

Kotoutumisen edistäminen on monialaista toimintaa ja edellyttää yhteistyötä eri viranomaisten ja muiden toimijoiden välillä. Kotoutumishjelma ja sitä kuvaava asiakirja on suositeltavaa suunnitella ja laatia kunnassa

kotoutumisen edistämisestä vastaavien toimialojen, mukaan lukien tuleva työvoimaviranomainen, sekä hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden yhteistyössä. Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumishjelmaan sisältyvien palveluiden järjestämisestä työnhakijana olevalle maahanmuuttajalle ja kotoutuja-asiakkaalle. Kunta määrittelee itse, mikä taho kunnassa vastaa kotoutumishjelmaan sisältyvien työvoiman ulkopuolella oleville tarkoitettujen palvelujen järjestämisestä. Kotoutumishjelma tai sen osa voidaan myös toteuttaa useamman kunnan tai työvoimaviranomaisen yhteistyössä.

Kotoutumishjelmaa käytetään kotoutumisen alkuvaiheen asiakastyössä. Kotoutumispalveluihin osallistumisesta sovitaan asiakkaan yksilöllisessä kotoutumissuunnitelmassa. Kotoutumishjelman palvelukokonaisuudesta on hyvä viestiä kohderyhmille esimerkiksi kunnan verkkosivustolla tai muissa kanavissa. Viestinnässä on tärkeää kiinnittää huomiota asiakaslähtöisyyteen ja saavutettavuuteen.

Lue lisää kotoutumishjelmasta:

<https://kotoutuminen.fi/koto24-kotoutumishjelma>

Kotoutumislain mukaisten korvausten maksatuksen edellytyksenä on 1.1.2025 alkaen kotoutumishjelma, sitä kuvaava asiakirja ja sopimus ELY-keskuksen kanssa

Uuden kotoutumislain mukaan kunnassa tulee olla 1.1.2025 alkaen tarjolla kotoutumishjelma ja siihen sisältyvät laissa säädetyt kotoutumisen alkuvaiheen palvelut. Kotoutumishjelma tulee lisäksi olla kuvattuna asiakirjaksi. Kotoutumishjelman järjestäminen sekä kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja ovat jatkossa ELY-keskuksen kanssa laaditun kuntaan ohjaamista ja kotoutumisen edistämistä koskevan sopimuksen lisäksi edellytyksenä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle kunnalle.

KEHA-keskus tarkistaa tammikuun 2025 korvausten maksatusta varten, että kunnat täyttävät edellä mainitut korvausten maksatuksen edellytykset. Laskennallisen korvauksen automatisoidun maksatuksen sujuvuuden varmistamiseksi kotoutumishjelmaa kuvaavien asiakirjojen tulee olla KEHA-keskuksen käytössä jo joulukuussa 2024.

Kunnan tulee toimittaa kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja alueensa ELY-keskuksen kirjaamoon viimeistään 5.12.2024.

Kotoutumislaki ei edellytä, että kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja hyväksytään kunnanvaltuustossa. Jos kunta kuitenkin on viemässä kotoutumishjelman esimerkiksi joulukuussa valtuustokäsittelyyn ja ohjelmasta on jo laadittu sitä kuvaava asiakirja, on myös mahdollisesti vahvistamaton asiakirja riittävä edellytys korvausten maksatukselle 1.1.2025 alkaen.

Tukea ja tietoa kotoutumishjelman valmisteluun

Työ- ja elinkeinoministeriö on koonnut kotoutuminen.fi-sivustolle tietoa ja materiaalia kotoutumislain kokonaisuudesta (KOTO24). Kotoutumishjelman suunnittelun ja toteuttamisen tueksi on julkaistu kotoutu-

mislain edellytyksiin perustuva tarkistuslista, joka antaa käytännön vinkkejä huomioitavaksi kotoutumisohjelman ja sitä kuvaavan asiakirjan laatimisessa.

ELY-keskukset neuvovat ja tukevat alueensa kuntia tarvittaessa kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden määrittämisessä sekä kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimisessa. ELY-keskukset seuraavat ja kartoittavat työ- ja elinkeinoministeriön pyynnöstä syksyn 2024 aikana kotoutumisohjelmien valmistelutilannetta alueensa kunnissa, jotta kotoutumisohjelmien valmistelua voidaan tarvittaessa tukea myös valtakunnallisella viestinnällä.

KEHA-keskus tuottaa kotoutumisohjelman mallipohjan. Kunnilta ei edellytetä pohjan käyttämistä, mutta se toimii esimerkkinä kotoutumisohjelmalle. Mallipohja suomeksi ja ruotsiksi julkaistaan kuntien käyttöön alkusyksystä 2024 kotoutuminen.fi-sivustolla.

Lisätietoa kotoutumislain uudistuksesta:

<https://kotoutuminen.fi/koto24>

Tarkistuslista kunnan kotoutumisohjelman laatimiseen:

<https://kotoutuminen.fi/koto24-kotoutumisohjelma-tarkistuslista>

Lisätietoja:

Erityisasiantuntija Nea Brandt, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisasiantuntija Hanna-Maria Hyttinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Yhteydenotot mieluiten sähköpostitse: etunimi.sukunimi(at)gov.fi

JAKELU

Manner-Suomen kunnat

TIEDOKSI

Suomen Kuntaliitto
KEHA-keskus
ELY-keskukset